

Annáll fjármálamarkaða

Apríl 2002 – maí 2003

Apríl 2002

Hinn 1. apríl féllu í gjalddaga spariskírteini ríkissjóðs, RS02-0401, að fjárhæð 10 ma.kr. Í kjölfar gjalddagans jókst laust fé í umferð og lækkuðu vextir á millibankamarkaði umtalsvert.

Hinn 1. var framlengt um þrjá mánuði, samkomulag um greiðslu þóknunar til viðskiptavaka á gjaldeyrismarkaði.

Hinn 16. apríl tilkynnti matsfyrirtækið Moodys Investors Service að minnkandi þjóðhagslegt ójafnvægi styddi óbreytt mat á horfum fyrir lánshæfiseinkunn íslenska ríkisins. Helstu ástæður fyrir óbreyttum horfum á lánshæfiseinkunnum Íslands, sem eru Aa3 á lánum í erlendri mynt og Aaa á skuldabréfaútgáfu ríkissjóðs í íslenskum krónum, eru þróað hagkerfi, háar og jafnar þjóðartekjur á mann og stöðugt stjórn málaástand. Skipulagsumbætur liðins áratugar juku fjölbreytni í efnahagslífinu, leiddu til mikils hagvaxtar, verðstöðugleika og verulega minni skulda hins opinbera.

Hinn 30. apríl tilkynnti Seðlabanki Íslands lækun stýrivaxta og annarra vaxta sinna um 0,3 prósentur frá 1. maí 2002.

Maí 2002

Hinn 8. maí var tilkynnt að fjármálaráðherra hefði falið Lánasýslu ríkisins að gefa út nýjan flokk óverðtryggðra ríkisbréfa. Ríkisbréfaflokkurinn er til 11 ára með lokagjalddaga í maí árið 2013 og verður lengsti óverðtryggði flokkurinn á íslenskum fjármálamarkaði til þessa.

Hinn 21. maí lækkaði bankastjórn Seðlabanka Íslands ávöxtun í endurhverfum viðskiptum bankans við lánastofnanir um 0,5 prósentur. Daglánavextir bankans voru lækkaðir um 0,5 prósentur en vextir á innstæðum á viðskiptareikningum lánastofnana í bankanum lækkaðir um 0,2 prósentur.

Hinn 28. maí ákvað ríkisstjórn Íslands að halda almennt útboð á hlutabréfum í Landsbanka Íslands hf. Áformað var að selja 20% heildarhlutafjár í bankanum í þessum áfanga og lækka þannig eignarhlut ríkissjóðs úr rúmum 68% í rúmlega 48%. Salan fór fram í júní og gengu áformin að fullu eftir.

Júní 2002

Hinn 18. júní var tilkynnt að bankastjórn Seðlabanka Íslands hefði ákveðið að lækka vexti bankans í endurhverfum viðskiptum við lánastofnanir um 0,3 prósentur í 8,5% frá 25. júní. Aðrir vextir bankans lækkuðu einnig um 0,3 prósentur frá 21. júní ef frá eru taldir vextir á innstæðum á viðskiptareikningum lánastofnana í Seðlabankanum sem haldið var óbreyttum.

Júlí 2002

Hinn 5. júlí tók gildi ný gengisskráningarvog. Gengisskráningarvog er endurskoðuð árlega í ljósi samsetningar utanríkisviðskipta árið áður. Taflan hér á eftir sýnir nýju gengisskráningarvogina og breytingar frá árinu áður.

Hinn 10. júlí óskaði framkvæmdanefnd um einkavæðingu, fyrir hönd viðskiptaráðherra, eftir tilkynningum frá áhugasömum fjárfestum um kaup á a.m.k. 25% hlut í Landsbanka Íslands hf. og Búnaðarbanka Íslands hf. Leitað var eftir fjárfesti, innlendum eða erlendum, með það að markmiði að efla bankann og samkeppni á íslenskum fjármálamarkaði. Tekið var fram að framangreindur hlutur yrði einungis seldur í öðrum bankanum ef viðunandi verð fengist og viðræður leiddu til sölu. Stefnt væri að því að hlutur í hinum bankanum yrði seldur síðar á árinu.

Hinn 19. júlí var tilkynnt að Íbúðalánasjóður og Lánasýsla ríkisins hefðu undirritað samning um að Lánasýslan taki að sér eftirlit með framkvæmd samnings Íbúðalánasjóðs við viðskiptavaka hús- og

Ný gengisskráningarvog 2002 (%)

Byggt á viðskiptum 2001

Lönd	Mynt	Út- flutn- ingsvog	Inn- flutn- ingsvog	Gengis- skráning- arvog	Breyting frá fyrri vog
Bandaríkin	USD	22,76	26,89	24,83	-2,16
Bretland	GBP	14,60	10,97	12,78	-1,99
Kanada	CAD	1,50	0,96	1,23	-0,13
Danmörk	DKK	7,78	8,54	8,16	-0,52
Noregur	NOK	6,75	6,82	6,78	0,70
Svíþjóð	SEK	1,80	5,16	3,48	-0,96
Sviss	CHF	2,74	1,28	2,01	0,36
Evrusvæði	EUR	38,73	35,43	37,08	5,42
Japan	JPY	3,34	3,95	3,65	-0,72
Norður-Ameríka		24,26	27,86	26,06	-2,29
Evrópa		72,40	68,19	70,30	3,02
Evrópusambandið		62,91	60,10	61,50	1,95
Japan		3,34	3,95	3,65	-0,73
Alls		100,00	100,00	100,00	0,00

húsnaðisbréfa á eftirmarkaði fyrir tímabilið 1. júlí 2002 til 30. júní 2003. Mun formlegt eftirlit Lána-sýslunnar með framkvæmdinni hefjast mánudaginn 22. júlí.

Ágúst 2002

Hinn 30. ágúst tilkynnti Seðlabanki Íslands um 0,3 prósentna vaxtalækkun. Vaxtalækkunin tók gildi þann 1. september. Eftir lækkunina voru stýrivextir bankans 7,6%.

September 2002

Hinn 10. september var tilkynnt að ráðherranefnd um einkavæðingu hefði ákveðið að ganga til viðræðna við Samson eignarhaldsfélag ehf. um kaup á umtalsverðum hlut í Landsbanka Íslands hf. Jafnframt var ákveðið að hefja frekari undirbúning fyrir sölu á umtalsverðum hlut í Búnaðarbanka Íslands hf.

Hinn 18. september tilkynnti Seðlabanki Íslands um 0,5 prósentna vaxtalækkun. Vaxtalækkunin tók gildi þann 21. september. Eftir lækkunina voru stýrivextir bankans 7,1%.

Hinn 30. september keypti Sparisjóður Reykjavíkur og nágrennis alla hluti Kaupþings banka hf. í Frjálsa fjárfestingarbankanum hf.

Október 2002

Hinn 15. október tilkynnti Seðlabanki Íslands um 0,3 prósentna vaxtalækkun. Vaxtalækkunin tók gildi þann 21. október. Eftir lækkunina voru stýrivextir bankans 6,8%.

Hinn 21. október var tilkynnt að framkvæmdanefnd um einkavæðingu og Samson eignarhaldsfélag ehf. hefðu náð samkomulagi um kaup Samson ehf. á 45,8% hlutabréfa í Landsbanka Íslands hf. Eftir þessi viðskipti verður eignarhlutur ríkisins í Landsbanka Íslands hf. um 2,5%. Í kjölfar samkomulagsins var ákveðið að halda áfram söluferli vegna hlutabréfa ríkisins í Búnaðarbanka Íslands hf. Valdir voru tveir hópar fjárfesta til frekari viðræðna.

Hinn 22. október hækkaði matsfyrirtækið Moody's Investors Service lánsþæfismat skuldabréfa og bankainnstæðna í erlendri mynt vegna skuldbindinga Íslands í Aaa sem er hæsta einkunn sem gefin er. Ísland hafði áður einkunnina Aa3.

Nóvember 2002

Hinn 5. nóvember var tilkynnt að ráðherranefnd um einkavæðingu hefði ákveðið að gengið yrði til viðræðna við hóp fjárfesta sem samanstóð af Eignarhaldsfélaginu Andvöku, Eignarhaldsfélaginu Samvinnutryggingum, Vátryggingafélagi Íslands hf., Kaupfélagi Skagfirðinga svf., Keri hf. og Samvinnulífeyrissjóðnum auk einnar eða fleiri erlendra fjármálastofnana um kaup á umtalsverðum hlut í Búnaðarbanka Íslands hf. Ákvörðun þessi var byggð á forsendum framkvæmdanefndar um einkavæðingu og mati breska bankans HSBC á þeim gögnum sem borist höfðu frá þeim tveimur aðilum sem nefndin hafði átt í viðræðum við.

Hinn 6. nóvember tilkynnti Seðlabanki Íslands um 0,5 prósentna vaxtalækkun sem tók gildi 11. nóvember. Eftir lækkunina voru stýrivextir bankans 6,3%.

Hinn 12. nóvember hóf Hagstofa Íslands að birta tvær kjarnavísitölur til að mæla undirliggjandi verðbólguþróun. Í yfirlýsingu ríkisstjórnar og Seðlabanka Íslands frá 27. mars 2001 um verðbólguþróun og breytta gengisstefnu var gert ráð fyrir því að þess yrði farið á leit við Hagstofu Íslands að hún reiknaði eina eða fleiri vísitölur sem nota mætti til að meta undirliggjandi verðlagsþróun eins og nánar yrði samið um á milli Hagstofunnar og Seðlabankans.

Kjarnavísitölur 1 og 2 eru afrakstur þeirrar vinnu. Báðar eru byggðar á sama grunni og vísitala neysluverðs en hin fyrri undanskilur verð grænmetis, ávaxta, búvöru og bensíns og hin síðari til viðbótar verð opinberrar þjónustu.

Hinn 18. nóvember tilkynnti matsfyrirtækið Standard & Poor's að það hefði breytt horfum um lánshæfi Íslands úr neikvæðum í stöðugar. Um leið staðfesti fyrirtækið lánshæfiseinkunnir Íslands, bæði einkunnina AA+/A-1+ fyrir lán í íslenskum krónum og A+/A-1+ fyrir lán í erlendri mynt. Helstu ástæður fyrir breyttu mati voru bætt ytri staða íslenska þjóðarbúsins, árangur sem náðst hafði í sölu ríkisbankanna og áframhaldandi góð afkoma bankanna að afloknu skeiði sem einkenndist af útlánaþenslu.

Desember 2002

Hinn 10. desember var tilkynnt að sænska fjármálaeftirlitið hefði veitt samþykki sitt fyrir yfirtöku Kaupþings banka hf. á JP Nordiska bankanum í Stokkhólmi. Þar með var yfirtöku Kaupþings banka á JP Nordiska lokið.

Hinn 12. desember tilkynnti Seðlabanki Íslands um 0,5 prósentna vaxtalækkun sem tók gildi 17. og 21. desember. Eftir lækkunina voru stýrivextir bankans 5,8%.

Janúar 2003

Hinn 3. janúar undirrituðu viðskiptaráðherra og fjármálaráðherra samning f.h. íslenska ríkisins við Samson eignarhaldsfélag ehf. um kaup Samson á 45,8% hlutabréfa ríkisins í Landsbanka Íslands hf.

Hinn 6. janúar sagði Kauphöll Íslands upp aðildarsamningi Fjárverndar-Verðbréfa hf. að Kauphöllinni. Uppsögnin tók gildi 7. janúar 2003. Ástæða uppsagnarinnar var viðvarandi vanefndir á greiðslu aðildargjalda.

Hinn 16. janúar undirrituðu viðskiptaráðherra og fjármálaráðherra samning f.h. íslenska ríkisins við Eglu hf., Vátryggingafélag Íslands hf., Samvinnulífeyrissjóðinn og Eignarhaldsfélagið Samvinnuþryggingar um kaup þeirra síðarnefndu á 45,8% hluta ríkisins í Búnaðarbanka Íslands hf. Eglu er hlutafélag í eigu þýska bankans Hauck & Aufhäuser Privatbankiers KGaA, Kers hf. og Vátryggingafélags Íslands hf.

Febrúar 2003

Hinn 4. febrúar staðfesti Fjármálaeftirlitið að Samson eignarhaldsfélag ehf. væri hæft til að fara með virkan eignarhlut í Landsbanka Íslands hf.

Hinn 4. febrúar staðfesti alþjóðlega matsfyrirtækið Moody's Investors Service A3 / Prime 2 / C lánshæfismat á Landsbanka Íslands hf.

Hinn 7. febrúar var tilkynnt að Kaupþing banki hf. hefði fest kaup á fjármálafyrirtæki í London, BMY Corporate Finance Limited, en nafni félagsins var breytt í Kaupthing Limited. Félagið hefur leyfi breska fjármálaeftirlitsins (FSA) til fyrirtækjapjónustu.

Hinn 10. febrúar tilkynnti Seðlabanki Íslands um 0,5 prósentna vaxtalækkun sem tók gildi 11. og 18. febrúar. Eftir lækkunina voru stýrivextir bankans 5,3%.

Hinn 12. febrúar var tilkynnt að breska fjármálaeftirlitið (FSA) hefði samþykkt breytingu á yferráðum Heritable Bank Limited sem stafaði af kaupum Samson eignarhaldsfélags ehf. á 45,8% hlut í Landsbanka Íslands hf. FSA staðfesti þar með kaup Samson eignarhaldsfélags ehf. á Landsbanka Íslands hf. að því leyti sem snýr að starfsemi Landsbankans í Bretlandi.

Hinn 6. febrúar hóf Seðlabanki Íslands að kaupa 1,5 milljónir Bandaríkjadala hvern virkan dag á innlendum millibankamarkaði í stað þriggja daga í viku áður.

Hinn 25. febrúar lauk sölu ríkissjóðs á 2,5% hlutafjár í Landsbanka Íslands. Eignarhlutur ríkissjóðs í Landsbankanum er enginn eftir þessa sölu.

Hinn 28. febrúar tilkynnti Seðlabanki Íslands um breytingu á bindiskyldu lánastofnana í Seðlabanka Íslands. Hinn 21. mars verða bindihlutföll, þ.e. hlutföll innlánsbindingar lánastofnana, sem voru 1,5% og 4%, lækkuð í 1% og 3%. Frá 1. apríl er svigrúm lánastofnana til að nýta bundið fé til tryggingar fyrir uppgjöri í greiðslukerfum takmarkað við helming umsaminnar tryggingarfjárhæðar. Þessi takmörkun er til þess ætluð að tryggja að lánastofnanir hafi svigrúm á bindireikningi til að mæta sveiflum í lausafjárstöðu.

Mars 2003

Hinn 7. mars lauk sölu ríkissjóðs á 9,11% hlutfjár í Búnaðarbanka Íslands hf. Eignarhlutur ríkissjóðs í Búnaðarbankanum hf. er enginn eftir þessa sölu.

Hinn 18. mars staðfesti Fjármálaeftirlitið hæfi Eglu hf., Eignarhaldsfélagsins Samvinnutrygginga hf., Samvinnulífeyrissjóðsins og Vátryggingafélags Íslands hf. til að fara með virkan eignarhlut í Búnaðarbanka Íslands hf.

Hinn 27. mars var tilkynnt að stjórn Kaupþings banka hf. og bankaráð Búnaðarbanka Íslands hf. hefðu ákveðið að hefja formlegar viðræður um samvinnu eða sameiningu bankanna.

Hinn 31. mars staðfesti alþjóðlega matsfyrirtækið Fitch Ratings lánsþæfiseinkunnir Íslands, AA- fyrir langtímaskuldbindingar í erlendri mynt, AAA fyrir langtímaskuldbindingar í íslenskum krónum og F1+ fyrir skammtímaskuldbindingar í erlendri mynt. Horfunum á mati langtímaskuldbindinga var breytt úr neikvæðum í stöðugar. Helstu ástæður fyrir breytnu mati eru styrkur íslenska hagkerfisins og hröð aðlögun þjóðarbúsins í átt til jafnvægis. Að mati Fitch er erlend skuldastaða helsta hindrunin fyrir bættu lánsþæfismati.

Apríl 2003

Hinn 8. apríl tilkynnti alþjóðlega matsfyrirtækið Moody's Investors Service að lánsþæfismat Íslandsbanka hf. hefði verið hækkað. Langtímaeinkunn bankans var hækkuð úr A2 í A1, einkunn vegna viki-

andi lána úr A3 í A2 og einkunn vegna fjárhagslegs styrkleika úr C+ í B-. Einnig var skammtímaeinkunnin P-1 staðfest.

Hinn 10. apríl tilkynnti alþjóðlega matsfyrirtækið Moody's Investors Service að skammtímaeinkunn Búnaðarbanka Íslands hf. hefði verið hækkuð úr P-2 í P-1. Langtímaeinkunn bankans var staðfest og er A3 og fjárhagslegur styrkleiki er C.

Hinn 10. apríl tilkynnti alþjóðlega matsfyrirtækið Moody's Investors Service hækkuð á lánsþæfiseinkunn Landsbanka Íslands hf. til skamms tíma úr P-2 í P-1. Jafnframt var staðfest lánsþæfismatseinkunn A-3 til langs tíma.

Hinn 14. apríl var tilkynnt að bankaráð Búnaðarbanka Íslands hf. og stjórn Kaupþings banka hf. hefðu samþykkt að leggja til við hluthafafundi bankanna að þeir yrðu sameinaðir. Fyrirhugað heiti hins nýja sameinaða banka er Kaupþing Búnaðarbanki hf.

Hinn 28. apríl var tilkynnt að Búnaðarbanki Íslands hf. hefði gengið frá samkomulagi um sölu á starfsemi sinni í Lúxemborg. Kaupandinn er Landsbanki Íslands hf. Samkomulagið er háð fyrirvara um að samruni Búnaðarbanka Íslands hf. og Kaupþings banka hf. verði að veruleika eigi síðar en 1. júní 2003.

Mái 2003

Hinn 8. maí sendi Íslandsbanki hf. Fjármálaeftirlitinu tilkynningu þess efnis að bankinn hygðist opna útibú í Lúxemborg